

Nr 830.

Av herr **Persson** i Trången **m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 249, med förslag till lag med vissa bestämmelser om centralkassor för jordbrukskredit m. m.

Med avseende på de i Kungl. Maj:ts proposition nr 249 framlagda förslagen hava undertecknade funnit anledning till erinringar i följande avseenden.

1) I förslaget till lag med vissa bestämmelser om centralkassor för jordbrukskredit 1 § (sid. 2 i propositionen) upptages stadgande av den innebörd, att till centralkassa anslutna jordbrukskassor skola hava till ändamål att bereda driftskredit åt idkare av mindre jordbruk. Det här använda uttrycket »mindre» jordbruk synes dels ganska svävande och obestämt, dels i sak föga tillfredsställande, då tolkningen av detta ord är mycket olika i skilda delar av landet. Till undvikande av meningsskiljaktigheter bör därför ordet »mindre» utgå ur ifrågavarande paragraf. Ett utestängande av det medelstora och större jordbruket från ifrågavarande kreditmöjlighet skulle dessutom strida mot hittills tillämpad praxis i förevarande avseende.

2) Förslaget till förordning angående vissa ändringar i förordningen den 3 juli 1930 (nr 317) om jordbrukets kreditkassor innehåller i § 29 a (s. 5 o. f.) bestämmelse om att centralkassas säkerhetshandlingar skola vara ställda under offentlig vård av ombud, som förordnas av bank- och fondinspektionen, vilken skall meddela närmare föreskrifter om anordnandet av ifrågavarande offentliga vård.

Med avseende på denna fråga synes böra framhållas, att den offentliga vården måste ordnas på sådant sätt, att densamma icke lägger hinder i vägen för kasserörelsens skötsel på ett praktiskt och ur olika synpunkter tillfredsställande sätt. Vad först den del av säkerhetshandlingarna beträffar, vilken representeras av växlar, ligger det sålunda i sakens natur, att dessa måste vara ständigt tillgängliga för de olika transaktioner, som här komma ifråga. Detsamma gäller till viss grad även beträffande övriga lånehandlingar, enär även dessa tidvis behöva disponeras för olika åtgärders vidtagande. Sålunda måste exempelvis inteckningshandlingar, beträffande vilka anteckning jämlikt lagen den 15 juni 1934 sker hos inskrivningsdomare, utlämnas under härför erforderlig tid; lånehandlingar kunna, ehuru de materiellt äro av den beskaffenhet, att de godtagits som säkerhet för kredit, brista i ett eller annat formellt hänseende och därför behöva disponeras under den tid, som åtgår för kompletterings verkställande; avsöndringar och avstyckningar från intecknad fastighet medföra nödvändigheten att omreglera säkerheterna o. s. v. Med hänsyn härtill få vi hemställa om sådan ändring av § 29 a, att i första stycket orden »och förvaras hos centralkassa» tillägges samt att andra stycket i paragrafen må utgå.

3) Under 2) angivna förslag till förordning innebär ingen ändring i nuvarande bestämmelser rörande delaktighetsunderlagets fastställande vid medlemskap i jordbrukskassa eller rörande grunderna för central- och jordbrukskassornas utlämning av primärlån (§ 43 resp. §§ 27 och 50 i förordningen den 3 juli 1930 om jordbrukets kreditkassor). I förevarande avseende intog jordbrukskreditutredningen i sitt den 18 juli 1935 avgivna betänkande en annan ståndpunkt, i det här föreslogs, att delaktighetsunderlaget skulle utgöras av fastighetens sammanlagda jordbruks- och skogsvärden enligt gällande taxering, därest ej annat värde blivit såsom delaktighetsunderlag bestämt genom särskild värdering (§ 44 i utredningens förslag). Beträffande grunderna för primärlåns utlämning föreslogs, dels att jordbrukskassa till medlem, som vore ägare av jordbruksfastighet, skulle kunna utlämna lån mot säkerhet av i fastigheten beviljad inteckning, om och i den mån inteckningen låge inom sex tiondelar av fastighetens såsom delaktighetsunderlag bestämda värde (§ 54), dels att centralkassa skulle ha rätt att lämna jordbrukskassa kredit mot säkerhet av inteckning i fastighet, för vilken medlem av jordbrukskassan vore delaktig i densamma, om och i den mån inteckningen låge inom nyssnämnda värdegräns (§ 28).

I jämförelse med nuvarande bestämmelser, enligt vilka såsom delaktighetsunderlag gäller fastighetens taxerade jordbruksvärde, om ej annat värde blivit såsom dylikt underlag bestämt genom särskild värdering, innebar kreditutredningens förslag, enligt vilket även jordbruksfastighets taxerade skogsvärde skulle medräknas vid delaktighetsunderlagets bestämmande, den dubbla fördelen att bereda kassemedlem såväl ökad möjlighet till erhållande av andelskredit som möjlighet att belåna även till jordbruksfastighet hörande skog. Med hänsyn till den viktiga del av fastighetsvärdet, som skogen representerar för många jordbrukare särskilt i landets skogsbygder, hade det varit önskvärt att kreditutredningens ifrågavarande förslag kunnat i sin helhet genomföras. Då emellertid innevarande riksdag redan i ett annat sammanhang tagit ställning till frågan om skogsbelåningen, i det att riksdagen avslagit motionen II: 488 vari yrkats, att lån från statens sekundärlånefond även må kunna utlämnas mot inteckningssäkerhet i växande skog, torde vi i nu förevarande fall få nöja oss med att yrka bifall till jordbrukskreditutredningens nyssnämnda förslag angående delaktighetsunderlaget.

Under hänvisning till ovanstående vilja vi föreslå,

1) att den föreslagna lagen med vissa bestämmelser om centralkassor för jordbrukskredit § 1 ändras, så att i uttrycket mindre jordbrukare ordet »mindre» utgår;

2) att i första stycket § 29 a i den föreslagna förordningen angående vissa ändringar i förordningen den 3 juli 1930 (nr 317) om jordbrukets kreditkassor tillägges orden »och förvaras hos centralkassa» samt att andra stycket i paragrafen må utgå; samt

3) att i förordningen den 3 juli 1930 (nr 317) om jordbrukets kreditkassor bestämmelserna angående delaktighetsunderlagets fastställande för medlemskap i jordbrukskassa (§ 43 tredje stycket), ändras i överensstämmelse med jordbrukskreditutredningens förslag.

Stockholm den 12 maj 1936.

P. Persson

i Trången.

C. G. Olsson

i Närlinge.

O. E. Sandberg.

I. Pettersson,

Rosta.

And. Hilding.

A. Pettersson,

Dahl.

Gustav Johanson,

Hallagården.

Otto Niklasson.

Ewald Lindmark.
